

Mindenki normális, amíg nem ismerjük

FEUILLETON - LXI. évfolyam, 26. szám, 2017. június 30.

Az amerikai pszichológus The Three Christs of Ypsilanti című, a hatvanas évek elején publikált (magyarul nem olvasható) könyvéből kiderül, hogy a címben megnevezett elmeegógyintézetben évtizedek óta élő három férfi eltérő módon, de egyaránt rendíthetetlenül Krisztusnak tartotta magát. Rokeach eredménytelen próbálkozásait követően arra következtetett, hogy „egy elmebeteg csak annyira az, amennyire annak kell lennie.” E sokat sejtető kijelentést voltaképpen Pirandello IV Henrikje is mondhatta volna, csakhogy ő gyógyulása után az örült szerepét pompásan játszva, már egyáltalán nem volt abnormális. Korábban Voltaire írt egy bizonyos Morinról, aki a tizenhetedik században hitte magát Krisztusnak. A bolondok házába vitték, ahol egy másik emberrel találkozott, aki szintén Krisztusnak tartotta magát, ami a nagyzasos téveszmés betegek körében azóta sem ritka. A különös az volt, hogy Morin a másik embert nevetségesnek ítélte, és felismerte saját nevetségességét. Jobbnak látta, ha lemond a krisztusi identitásról, ami Rokeach imént idézett tételét igazolni látszik. Csakhogy Morin kijózanodása nem tartott sokáig, és akkortájt a visszaesés következménye végzetes volt. Elégették.

Freud figyelmeztetését ("Minden normális ember voltaképpen csak átlagosan normális. Énjének egyik vagy másik része többé vagy kevésbé a pszichotikuséhoz van közel") azzal oldom fel, hogy a három Krisztus énjének központi magja sérült meg, visszafordíthatatlanul. Ezért léptek ki tartósan az átlagosan normálisak világából. Ott se szeretni, se dolgozni nem voltak képesek.